РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/868 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 март 2024 година

за изменение на Решение 2009/917/ПВР на Съвета с цел привеждането му в съответствие с правилата на Съюза относно защитата на личните данни

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 16, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([1]),

като имат предвид, че:

(1) В Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) са предвидени хармонизирани правила за защитата и свободното движение на личните данни, обработвани за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване. С посочената директива от Комисията се изисква да извърши преглед на други относими актове, приети от Съюза, за да прецени необходимостта от привеждането им в съответствие с посочената директива и ако е целесъобразно, да изготви необходимите предложения за изменение на тези актове, така че да се осигури съгласуван подход към защитата на личните данни, попадащи в обхвата на посочената директива.

(2) С Решение 2009/917/ПВР на Съвета ([3]) се създава Митническата информационна система (МИС), чиято цел е да помага за предотвратяването, разследването и наказателното преследване на тежки нарушения на националното законодателство чрез по-бързо предоставяне на информация и по този начин за повишаването на ефективността на митническите администрации на държавите членки. МИС се състои от централна база данни, в която се съхраняват лични данни, като имена, адреси, номера на идентификационни документи, свързани със стоки, транспортни средства, предприятия или лица, както и със задържани, иззети или конфискувани вещи и пари в брой. Централната база данни се управлява от Комисията, която няма достъп до съхраняваните в нея лични данни. Органите, определени от държавите членки, имат право на достъп до централната база данни и могат да въвеждат и правят справки в съхраняваната в нея информация. Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) имат, в рамките на съответните си мандати и за изпълнението на задачите си, право на достъп до данните, въведени в централната база данни от органите, определени от държавите членки, и право да извършват търсене в тези данни.

(3) С цел да се гарантира последователен подход към защитата на личните данни в Съюза, Решение 2009/917/ПВР следва да бъде изменено, за да бъде приведено в съответствие с Директива (ЕС) 2016/680. По-конкретно правилата за защита на личните данни, установени в това решение, следва да бъдат съобразени с принципа на ограничаване в рамките на целта, да бъдат ограничени до определени категории субекти на данни и категории лични данни, да бъдат

([1]) Позиция на Европейския парламент от 6 февруари 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 26 февруари 2024 г.

([2]) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

([3]) Решение 2009/917/ПВР на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно използването на информационни технологии за митнически цели (ОВ L 323, 10.12.2009 г., стр. 20).

съобразени с изискванията за сигурност на данните, да включват допълнителна защита за специални категории лични данни и да бъдат съобразени с условията за последващо обработване. Освен това следва да се предвиди координиран надзор на функционирането на МИС от страна на Европейския надзорен орган по защита на данните и националните надзорни органи в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([4]).

(4) За да се осигури ясен и последователен подход за адекватна защита на личните данни, терминът „тежки нарушения“, използван в Решение 2009/917/ПВР, следва да бъде заменен с термина „престъпления“, използван в Директива (ЕС) 2016/680, като се има предвид фактът, че когато определено поведение е забранено съгласно наказателното право на държава членка, това само по себе си предполага определена степен на тежест на нарушението. Освен това целта на МИС следва да остане ограничена до спомагане за предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления съгласно националното законодателство, както е определено в Решение 2009/917/ПВР, т.е. националните закони, по отношение на които са компетентни митническите администрации на държавите членки и които следователно са от особено значение в контекста на митниците. Следователно, макар че квалифицирането като престъпление е необходимо изискване, не всички престъпления, квалифицирани като такива съгласно националното законодателство, попадат в обхвата на Решение 2009/917/ПВР. Например престъпленията незаконен трафик на наркотици, незаконен трафик на оръжия и изпиране на пари са обхванати от Решение 2009/917/ПВР. Освен това замяната на термина „тежки нарушения“ с термина „престъпления“ не следва да се тълкува като засягаща специфичните изисквания, установени в Решение 2009/917/ПВР за съставянето и изпращането от всяка държава членка на списък с престъпленията съгласно нейното национално законодателство, които отговарят на определени условия за целите на идентификационната база данни за митнически досиета.

(5) При обработването на лични данни съгласно Решение 2009/917/ПВР, без да се засягат конкретните правила, съдържащи се в посоченото решение, държавите членки спазват своите национални разпоредби, приети съгласно Директива (ЕС) 2016/680, Комисията спазва правилата, установени в Регламент (ЕС) 2018/1725, Европол спазва правилата, установени в Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), а Евроюст – правилата, установени в Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета ([6]). Тези актове уреждат, наред с другото, задълженията и отговорностите на администраторите, съвместните администратори и обработващите лични данни, както и отношенията между тях във връзка със защитата на личните данни. Националните надзорни органи, отговарящи за наблюдението и гарантирането на прилагането на Директива (ЕС) 2016/680 във всяка държава членка, следва да бъдат компетентни за наблюдението и гарантирането на прилагането от компетентните органи на всяка държава членка на разпоредбите, свързани със защитата на личните данни, предвидени в Решение 2009/917/ПВР. Европейският надзорен орган по защита на данните следва да отговаря за наблюдението и гарантирането на прилагането от Комисията, Европол и Евроюст на разпоредбите, свързани със защитата на личните данни, установени в Решение 2009/917/ПВР.

(6) За да се осигури оптималното запазване на данните в МИС, като същевременно се намали административната тежест за компетентните органи и в съответствие с Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета ([7]), процедурата, с която се урежда съхранението на лични данни в МИС, следва да бъде опростена, като се премахне задължението за ежегодно преразглеждане на необходимостта от съхраняване на личните данни и като се определи максимален срок на съхранение от пет години, който да може да бъде удължаван с допълнителен срок от две години, ако удължаването е обосновано. Този срок на съхранение е необходим и пропорционален с оглед на обичайната продължителност на наказателните производства и потребността от данните за провеждането на съвместни митнически операции и на разследвания.

([4]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

([5]) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

([6]) Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и за замяна и отмяна на Решение 2002/187/ПВР на Съвета (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 138).

([7]) Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета от 13 март 1997 г. относно взаимопомощта между административните органи на държавите членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси (ОВ L 82, 22.3.1997 г., стр. 1).

(7) Обработването на лични данни съгласно Решение 2009/917/ПВР включва обработването, обмена и последващото използване на съответната информация за целите, посочени в член 87 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). С оглед на последователността и ефективната защита на личните данни, обработването на лични данни съгласно Решение 2009/917/ПВР следва да бъде съобразено с правото на Съюза и националното право относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване.

(8) В съответствие с член 6а от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз (ДЕС) и към ДФЕС, Ирландия е обвързана от Решение 2009/917/ПВР и следователно участва в приемането на настоящия регламент.

(9) В съответствие с членове 1, 2 и 2а от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания е обвързана от Решение 2009/917/ПВР и следователно участва в приемането на настоящия регламент.

(10) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и прие своето становище на 4 юли 2023 г.

(11) Поради това Решение 2009/917/ПВР следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Решение 2009/917/ПВР се изменя, както следва:

1) В член 1 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Целта на Митническата информационна система, в съответствие с настоящото решение, е да помага на компетентните органи на държавите членки при предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления съгласно националното законодателство чрез по-бързо предоставяне на информация, с което да се повиши ефективността на сътрудничеството и на процедурите за контрол от страна на митническите администрации на държавите членки.“

2) Член 2 се изменя, както следва:

а) точка 2 се заменя със следното:

„2. „лични данни“ означава лични данни съгласно определението в член 3, точка 1 от Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета (*);

(*) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).“;

б) добавя се следната точка:

„6. „национален надзорен орган“ означава надзорен орган съгласно определението в член 3, параграф 15 от Директива (ЕС) 2016/680“.

3) В член 3, параграф 1 уводният текст се заменя със следното:

„Митническата информационна система се състои от централна база данни, която е достъпна чрез терминали, разположени във всяка държава членка. Тя съдържа единствено данни, необходими за постигане на нейната цел, определена в член 1, параграф 2, включително лични данни, групирани в следните категории:“.

4) Член 4 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки определят информацията, която да се въвежда в Митническата информационна система във връзка с всяка една от посочените в член 3, параграф 1 категории, доколкото това е необходимо за постигане на целта на посочената система. В категорията, посочена в член 3, параграф 1, буква д), в никакъв случай не се въвеждат лични данни.“;

б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. В никакъв случай в Митническата информационна система не се въвеждат специалните категории лични данни, посочени в член 10 от Директива (ЕС) 2016/680.“

5) В член 5 параграф 2 се заменя със следното:

„2. За целите на действията, посочени в параграф 1, лични данни от категориите, посочени в член 3, параграф 1, могат да се въвеждат в Митническата информационна система само когато съществуват разумни основания да се предполага, по-специално с оглед на предишни незаконни дейности, че въпросното лице е извършило, в момента извършва или предстои да извърши престъпление, квалифицирано като такова съгласно националното законодателство.“

6) Член 7 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Пряк достъп до данните в Митническата информационна система се предоставя само на определените от всяка държава членка национални органи. Тези национални органи са митническите администрации, но се допуска включването и на други органи, които в съответствие със законовите и подзаконовите актове и процедурите на съответната държава членка са компетентни да предприемат действия за постигане на определената в член 1, параграф 2 цел.“;

б) параграф 3 се заличава.

7) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Националните органи, определени от всяка държава членка в съответствие с член 7, Европол и Евроюст могат да обработват личните данни, които са получили от Митническата информационна система, за постигане на целта, посочена в член 1, параграф 2, в съответствие с правото на Съюза или националното право, приложимо към защитата на личните данни, с предварителното разрешение на определените национални органи на държавата членка, въвели личните данни в посочената система, и при спазване на всички условия, наложени от тях.

Националните органи, определени от всяка държава членка, Европол и Евроюст могат да обработват неличните данни, които са получили от Митническата информационна система, за постигане на целта, посочена в член 1, параграф 2, или за други цели, включително за административни цели, при спазване на всички условия, наложени от определените национални органи на държавата членка, въвели неличните данни в посочената система.

2. Без да се засягат параграфи 1 и 4 от настоящия член и членове 11 и 12, получените от Митническата информационна система данни се използват само от националните органи във всяка държава членка, определени от нея, които в съответствие с нейните законови и подзаконови актове и процедури са компетентни да предприемат действия за постигане на определената в член 1, параграф 2 цел.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Личните данни, получени от Митническата информационна система, могат, с предварителното разрешение на определените национални органи на държавата членка, въвели тези данни в посочената система, и при спазване на всички условия, наложени от тях, да бъдат:

а) предавани на и допълнително обработвани от национални органи, различни от определените съгласно параграф 2, в съответствие с правото на Съюза или националното право, приложимо към защитата на личните данни; или

б) предавани на и допълнително обработвани от компетентните органи на трети държави и международни или регионални организации, в съответствие с правото на Съюза или националното право, приложимо към защитата на личните данни.

Неличните данни, получени от Митническата информационна система, могат да бъдат предавани на и допълнително обработвани от национални органи, различни от определените съгласно параграф 2, от трети държави и от международни или регионални организации при спазване на всички условия, наложени от определените национални органи на държавата членка, въвели неличните данни в посочената система.“

8) В член 13 параграф 5 се заменя със следното:

„5. При спазване на настоящото решение, когато съд или друг компетентен орган в която и да е държава членка постанови окончателно решение за промяна, допълване, корекция или заличаване на данни в Митническата информационна система, държавите членки поемат реципрочен ангажимент за изпълнение на това решение. При наличие на противоречия между такива решения на съдилища или на други компетентни органи в различни държави членки, включително на националните надзорни органи, относно коригиране или заличаване, държавата членка, въвела съответните данни, ги заличава от посочената система.“

9) Член 14 се заменя със следното:

„*Член 14*

Въведените в Митническата информационна система лични данни се съхраняват само за срока, необходим за постигането на целта, посочена в член 1, параграф 2, и не могат да се съхраняват за повече от пет години. По изключение обаче тези данни могат да се съхраняват за допълнителен срок до две години, когато и доколкото в конкретен случай е установена строго определена потребност от това за постигането на посочената цел.“

10) Член 15 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Целта на идентификационната база данни за митнически досиета е да позволи на националните органи, компетентни за провеждане на митнически разследвания, които са определени в съответствие с член 7, когато създават досие за или разследват едно или повече лица или предприятия, както и на Европол и на Евроюст да установят кои са компетентните органи на другите държави членки, които разследват или са разследвали тези лица или предприятия, така че чрез информацията за съществуващите следствени досиета да постигнат целта, посочена в член 1, параграф 2.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. За целите на идентификационната база данни за митнически досиета всяка държава членка изпраща на другите държави членки, на Европол, на Евроюст и на комитета, посочен в член 27, списък с престъпленията съгласно националното ѝ законодателство.

Този списък включва само престъпленията, които са наказуеми с:

а) лишаване от свобода или мярка за задържане за максимален срок от не по-малко от 12 месеца; или

б) глоба в размер най-малко на 15 000 EUR.“

11) Член 20 се заменя със следното:

„*Член 20*

Освен ако в настоящото решение е предвидено друго:

а) националните разпоредби, приети съгласно Директива (ЕС) 2016/680, се прилагат за обработването на лични данни съгласно настоящото решение, извършвано от националните органи, определени от всяка държава членка в съответствие с член 7 от настоящото решение;

б) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета (*) се прилага за обработването на лични данни, извършвано от Комисията съгласно настоящото решение;

в) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета (**) се прилага за обработването на лични данни, извършвано от Европол съгласно настоящото решение; и

г) Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета (***) се прилага за обработването на лични данни, извършвано от Евроюст съгласно настоящото решение.

_____

(*) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

(**) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

(***) Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и за замяна и отмяна на Решение 2002/187/ПВР на Съвета (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 138).“

12) Членове 22, 23, 24 и 25 се заличават.

13) Член 26 се заменя със следното:

„*Член 26*

1. Европейският надзорен орган по защита на данните отговаря за наблюдението на дейностите на Комисията по обработване на лични данни съгласно настоящото решение и гарантира, че тези дейности се извършват в съответствие с него. Във връзка с това се прилагат съответно задачите и правомощията по членове 57 и 58 от Регламент (ЕС) 2018/1725.

2. Европейският надзорен орган по защита на данните извършва одит на дейностите на Комисията по обработване на лични данни съгласно настоящото решение в съответствие с международните одиторски стандарти и поне веднъж на всеки пет години. Доклад от този одит се изпраща на Европейския парламент, на Съвета, на Комисията и на националните надзорни органи.

3. Европейският надзорен орган по защита на данните и националните надзорни органи, като действат в рамките на своята компетентност, си сътрудничат активно в рамките на своите задължения, за да осигуряват съгласуван надзор на функционирането на Митническата информационна система в съответствие с член 62 от Регламент (ЕС) 2018/1725.“

14) В член 27, параграф 2 буква а) се заменя със следното:

„а) за въвеждането и правилното прилагане на настоящото решение, без да се засягат правомощията на националните надзорни органи и на Европейския надзорен орган по защита на данните;“.

15) Член 28 се изменя, както следва:

а) в параграф 2 се добавят следните букви:

„и) за гарантиране на възможността за възстановяване на инсталираните системи в случай на отказ на системите;

й) за гарантиране на правилното функциониране на системата, за докладването на дефектите в системата, както и на недопускането на увреждане на съхраняваните лични данни вследствие на неправилно функциониране на системата.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Комитетът, посочен в член 27, наблюдава запитванията в Митническата информационна система, за да се увери, че извършените търсения са допустими и са извършени от оправомощени ползватели. Най-малко 1 % от извършените търсения се проверяват. В системата се съхраняват записи за тези търсения и проверки, като записите се използват само за горепосочената цел от комитета, от националните надзорни органи и от Европейския надзорен орган по защита на данните. След изтичане на шестмесечен срок въпросните записи се заличават.“

16) Член 29 се заменя със следното:

„*Член 29*

Компетентната митническа администрация, посочена в член 10, параграф 1, отговаря за мерките за сигурност, посочени в член 28, когато те се отнасят за терминали, разположени на територията на съответната държава членка, за изпълнението на функциите за преразглеждане, посочени в членове 14 и 19, както и за правилното прилагане на настоящото решение в рамките на необходимото според законовите и подзаконовите актове и процедурите на тази държава членка.“

17) В член 30 параграф 1 се заличава.

Член 2

До 9 октомври 2025 г., без да се засяга прилагането на настоящия регламент, личните данни, въведени в Митническата информационна система преди 8 април 2024 г. се преглеждат от държавите членки, които са ги въвели, и при необходимост се актуализират или заличават, за да се гарантира, че обработването им е в съответствие с Решение 2009/917/ПВР, изменено с настоящия регламент.

Член 3

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на 13 март 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	H. LAHBIB